

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Affecting factors on Research Operation of Natural Resources and
Environment Intitute Rajamangala University of Technology Srivijaya

นางสาวจิตตมาส ฤทธิเดช¹

Jittamas Rittidet¹

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการทำวิจัย 2) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้บุคลากรไม่ทำวิจัยและตกลงใจทำวิจัย และ 3) ศึกษาปัจจัยจูงใจที่ทำให้บุคลากรทำวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยศึกษากับบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 35 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดของสถาบัน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) ตลอดจนการวิเคราะห์เนื้อหา บุคลากรเข้าด้วยกันนำไปสู่การสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยโดยการอธิบายด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ ทราบถึงการได้รับการสนับสนุนเงินทุน โครงการวิจัยสำหรับโครงการวิจัยขนาดเล็ก และการได้รับเงินสมนาคุณจากการทำวิจัยของผู้วิจัย ค่อนข้างน้อย และมีความรู้ความเข้าใจน้อย ในประเด็น “บุคลากรสายสนับสนุน ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง สามารถเสนอโครงการขอรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยได้ทุกคน” มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัยสูงสุด และปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการได้รับการยอมรับ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนการทำวิจัย พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน หรือการบังคับบัญชา มีคะแนนสูงสุด และด้านเงินเดือน น้อยที่สุด ดังนั้น

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

หน่วยงานต้องให้อิสระในการคิด การดำเนินการต่าง ๆ แก่บุคลากร ปราศจากการบังคับ และการทำวิจัยควรมีค่าตอบแทน หรือผลจากการทำวิจัยควรมีส่วนช่วยในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งหรือปรับเงินเดือน จะเป็นการสร้างแรงจูงใจ หรือกระตุ้นให้บุคลากรหันมาสนใจทำวิจัยมากขึ้น

คำสำคัญ : วิจัย บุคลากร สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทนำ

สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2550 โดยไม่เป็นส่วนราชการตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 มีหน้าที่จัดให้บริการวิชาการ สนับสนุนการจัดการเรียน การสอน การวิจัย และจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ โดยมีรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานในทำนองเดียวกับสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวงจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2549 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2549 และสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีวัตถุประสงค์ในด้านงานวิจัย เพื่อเป็นสถานที่วิจัยและส่งเสริมความรู้ต่อสังคมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นแหล่งให้คำปรึกษา เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการ หรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ทั้งนี้สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรังได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการทำงานวิจัยและพัฒนานักวิจัยของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้แล้วสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัย โดยได้ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรดำเนินการทำวิจัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพดำเนินงานของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบังคับ และวัตถุประสงค์ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการประสานประโยชน์และความต้องการเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ระหว่างหน่วยงานและบุคลากรของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม บุคลากรยังไม่ค่อยให้ความสนใจในการดำเนินงานวิจัยสถาบันเท่าที่ควร จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ทำวิจัยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 – 2552 มีการดำเนินงานวิจัยน้อยมาก ซึ่งเป็นบุคลากรสายปฏิบัติการ ทั้งนี้

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่จะสามารถดำเนินการวิจัยได้จำนวนมาก

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นในทางบวกและทางลบในการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัย พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำวิจัยเรื่องนี้ จะเกิดประโยชน์แก่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการวินิจฉัยปัญหา รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางวางข้อกำหนดเพื่อการสร้างแรงจูงใจการทำวิจัย ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

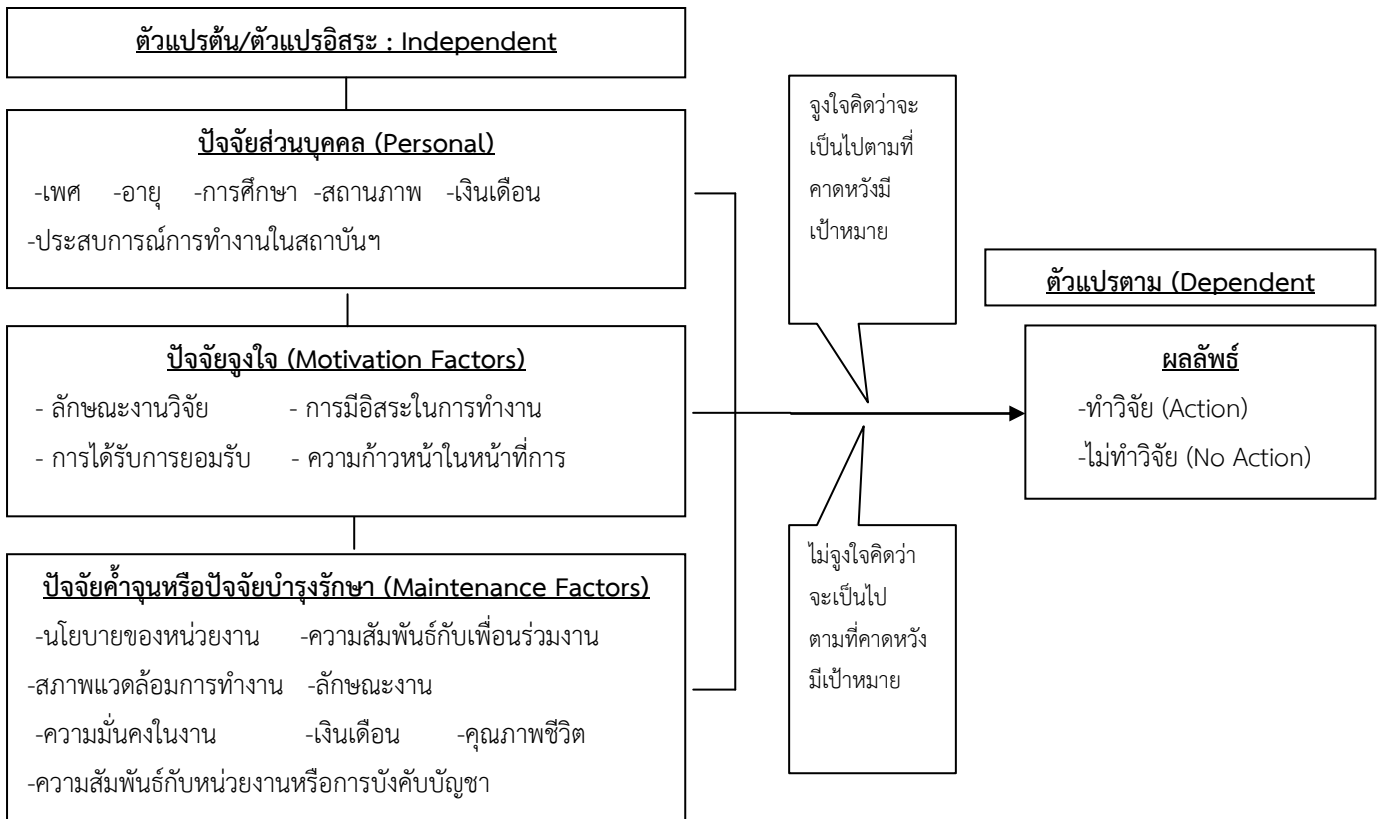
1 ประชากร

1.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสายการปฏิบัติงาน และตามวุฒิการศึกษา จำนวน 35 ราย

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ การวิจัยสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น การวิจัยสถาบัน

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจ การวิจัยสถาบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ประกอบด้วย 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมคำสั้นๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์การทำงานในสถาบัน และเงินเดือน

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำวิจัย ประกอบด้วย ลักษณะของงานวิจัย (เช่น ชื่องานวิจัย การเขียนความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขต และวิธีการดำเนินงานวิจัย การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล แนวโน้มความสำเร็จในการทำวิจัย) การมีอิสระในการทำงาน การได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

ส่วนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนการทำวิจัย ประกอบด้วย นโยบายของหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน หรือ การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ความมั่นคงในงาน เงินเดือน และคุณภาพชีวิตโดยแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมาย ดังกล่าวใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากน้อยที่สุดถึง มากที่สุดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งมีความหมายดังนี้

- ระดับ 1 ความหมาย มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
- ระดับ 2 ความหมาย มีความเหมาะสมน้อย หรือเห็นด้วยน้อย
- ระดับ 3 ความหมาย มีความเหมาะสมปานกลาง หรือเห็นด้วยปานกลาง
- ระดับ 4 ความหมาย มีความเหมาะสมมาก หรือเห็นด้วยมาก
- ระดับ 5 ความหมาย มีความเหมาะสมมากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด

สำหรับมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในแบบสอบถามชุดต่าง ๆ นั้นจะนำมากำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{พิสัย (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด 5 คะแนน}}{\text{คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์การประเมินสรุปได้ดังนี้

- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย หรือเห็นด้วยน้อย
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง หรือเห็นด้วยปานกลาง
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก หรือเห็นด้วยมาก
- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด

สำหรับการแปลความหมายค่าร้อยละ จากแบบสอบถามใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- น้อยกว่าร้อยละ 20 หมายถึง น้อยที่สุด

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สีเกา จังหวัด ตรัง 92150

ร้อยละ 40	หมายถึง น้อย
ร้อยละ 60	หมายถึง ปานกลาง
ร้อยละ 80	หมายถึง มาก
ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป	หมายถึง มากที่สุด

ส่วนที่ 4 สอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารทางวิชาการและวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและวิธีการสร้างแบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากำหนดโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตเนื้อหา

2. การตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และนำผลการพิจารณามาหาดัชนีชี้วัดการตั้งข้อคำถามตามสูตรการหาค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

คำอธิบายความหมายตัวชี้วัด

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการวัด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative method) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) จากแหล่งข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary data source) และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data source) ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary data source) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งเป็นข้อมูลที่ศึกษาได้จากเอกสารข้อมูล Website ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary study) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น วิทยานิพนธ์ หนังสืออ้างอิง หนังสือทั่วไป รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการวารสาร จุลสาร และการรับฟังบรรยาย ตลอดจนการขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลการทำวิจัยสถาบันจากส่วนแผนงาน ข้อมูลบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

2) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data source) เป็นข้อมูลที่จัดเก็บโดยการสำรวจ (Survey Method) กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 39 ราย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จะวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตลอดจนการวิเคราะห์เนื้อหา แล้ววิเคราะห์บูรณาการเข้าด้วยกันนำไปสู่การสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยโดยการอธิบายภาคบรรยาย หรือเชิงพรรณนา (Descriptive Method) นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์และแปรผลทางสถิติ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test)

ผลและการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นบุคลากรของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรฯ สามารถสรุปรายละเอียดแต่ละประเด็น ได้ดังนี้

บุคลากรของสถาบันฯ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.0 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี มากที่สุด ร้อยละ 28.6 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 36 – 40 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามากที่สุด ร้อยละ 48.6 รองลงมา มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 45.7 และมีการศึกษาระดับปริญญาโท น้อยที่สุด ร้อยละ 5.7 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 71.4 รองลงมา มีสถานภาพโสด (ไม่ได้แต่งงาน) ร้อยละ 17.1 มีประสบการณ์การทำงานในสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละช่วงประสบการณ์ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี และตั้งแต่ 10 ขึ้นไป ร้อยละ 34.3 เท่ากัน มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 31.4 ตามลำดับ บุคลากรของสถาบันฯ ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรสายสนับสนุนและบริหารทั่วไป ร้อยละ 97.1 เป็นบุคลากรสายวิชาการเพียงร้อยละ 2.9 เท่านั้น บุคลากรของสถาบันฯ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 62.9 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 22.9

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

1. ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการทำวิจัย

การสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะของงานวิจัย การมีอิสระในการทำงานวิจัย การได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นและภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัย

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{\mu}$	SD.	แปลค่า
ลักษณะของงานวิจัย	3.73	0.52	มาก
การมีอิสระในการทำงานวิจัย	3.77	0.83	มาก
การได้รับการยอมรับ	3.46	0.92	มาก
ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.70	0.71	มาก
รวม	3.67	0.57	มาก

ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัย

บุคลากรของสถาบันฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมบุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{\mu}=3.67$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัย ($\bar{\mu}=3.77$) มีคะแนนสูงที่สุด รองลงมา ด้านลักษณะของงานวิจัย ($\bar{\mu}=3.73$) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{\mu}=3.70$) และด้านการได้รับการยอมรับ ($\bar{\mu}=3.46$) มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ พบว่า ลักษณะของงานวิจัยเป็นงานที่ทำหายความสามารถ นักวิจัยต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญ และความขยันอดทนอย่างมาก มีประโยชน์โดยตรงต่อสถาบันแล้วยังมีประโยชน์ต่อนักวิจัยเอง ทั้งในด้านการฝึกให้ทำงานอย่างเป็นระบบมีแผนการ และฝึกให้รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผล นักวิจัยมีอิสระในการทำงานวิจัยมีโอกาสได้กำหนดแผนการทำงานกำหนดเป้าหมายวิธีการทำงาน มีโอกาสได้คิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเกี่ยวกับการทำวิจัยได้ด้วยตนเอง นักวิจัยได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาเมื่อทำวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ และจะเป็นหนทางนำไปสู่ การปรับเงินเดือนที่สูงขึ้นนำไปสู่ความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น

2. สาเหตุที่ทำให้บุคลากรไม่ทำวิจัย และตกลงใจทำวิจัย

การตกลงใจทำวิจัยหรือไม่ทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ดังแสดงในตารางที่ 2

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

ตารางที่ 2 การตกลงใจทำวิจัย หรือไม่ทำวิจัยของบุคลากร

การตกลงใจ	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
ทำวิจัย	14	40.0
ไม่ทำวิจัย	21	60.0

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การตกลงใจทำวิจัยสถาบัน หรือไม่ทำวิจัยสถาบันของบุคลากร พบว่าบุคลากรมากกว่าครึ่งหรือร้อยละ 60.0 ไม่ทำวิจัยสถาบัน และร้อยละ 40.0 ที่ตกลงใจทำวิจัยสถาบัน พบว่ามหาวิทยาลัยฯ มีนโยบายที่เปิดกว้าง ในการสนับสนุนให้บุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุน ทำวิจัยอย่างเสมอภาคกัน หัวหน้าหน่วยงานที่อยู่ในสายบังคับบัญชา ให้การสนับสนุนการทำวิจัยเป็นอย่างดี สามารถขอรับคำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยจากหัวหน้าหน่วยงานได้ตลอดเวลา หัวหน้าหน่วยงานมีความเป็นกันเอง ทำให้มีความสบายใจเมื่อปฏิบัติงานด้วย งานประจำที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน มีความชัดเจนไม่ยุ่งยากและไม่ซับซ้อน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานวิจัย

3. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ

ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะงานวิจัย การมีอิสระในการทำงาน การได้รับการยอมรับ และ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ

ปัจจัยจูงใจ	Mean Difference	t	df	Sig.
ลักษณะของงานวิจัย	0.23381	1.268	30	0.215
การมีอิสระในการทำงานวิจัย	0.70489	2.614	31	0.014*
การได้รับการยอมรับ	-0.02726	-0.083	31	0.935
ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	-0.00556	-0.021	30	0.983
รวม	0.26242	1.208	27	0.238

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในแต่ละด้านและภาพรวม ซึ่งเป็นลักษณะของการเปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นในแต่ละด้านของปัจจัยจูงใจจำแนกตามการตกลงใจทำวิจัยและไม่ทำวิจัยสถาบัน ผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีเพียงปัจจัยจูงใจด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ กล่าวคือ บุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนความคิดเห็นในด้านดังกล่าวแตกต่างกับบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.614$, $\alpha<0.05$) โดยบุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนในด้านดังกล่าวมากกว่าบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบัน

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สีเกา จังหวัด ตรัง 92150

ส่วนปัจจัยจุดใจด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านลักษณะของงานวิจัย ด้านการได้รับการยอมรับ และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน พบว่า บุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวไม่แตกต่างกับบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการทำวิจัย 2) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้บุคลากรไม่ทำวิจัยและตกลงใจทำวิจัย และ 3) ศึกษาปัจจัยจุดใจที่ทำให้บุคลากรทำวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยศึกษาต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 35 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดของสถาบัน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) ตลอดจนการวิเคราะห์เนื้อหา บูรณาการเข้าด้วยกันนำไปสู่การสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยโดยการอธิบายด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ผลการศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการทำวิจัย

บุคลากรของสถาบันฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัย มีคะแนนสูงที่สุด รองลงมา ด้านลักษณะของงานวิจัย ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านการได้รับการยอมรับ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ และมีสิ่งทีเื้อและสนับสนุนการทำวิจัยในภาพรวม เพื่อนร่วมงานในหน่วยงานมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในการทำวิจัย

2. สาเหตุที่ทำให้บุคลากรไม่ทำวิจัย และตกลงใจทำวิจัย

การตกลงใจทำวิจัยสถาบัน หรือไม่ทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง สถาบันของบุคลากร พบว่า บุคลากรมากกว่าครึ่ง ไม่ทำวิจัยสถาบัน เนื่องจากงานประจำที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบัน ต้องมีการสลับ สับเปลี่ยน

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สิเกา จังหวัด ตรัง 92150

เวลาทำงานอยู่เสมอทำให้มีปัญหาในการทำงานวิจัย และอีกบางส่วนตกลงใจทำวิจัยสถาบัน เนื่องจากหัวหน้าหน่วยงานที่อยู่ในสายบังคับบัญชาให้การสนับสนุนการทำวิจัยเป็นอย่างดี

3. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ

มีเพียงปัจจัยจูงใจด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ กล่าวคือ บุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนความคิดเห็นในด้านดังกล่าวแตกต่างกับบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.614$, $\alpha<0.05$) โดยบุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนในด้านดังกล่าวมากกว่าบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบัน ส่วนปัจจัยจูงใจด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านลักษณะของงานวิจัย ด้านการได้รับการยอมรับ และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน พบว่า บุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวไม่แตกต่างกับบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาในส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ที่พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนค่อนข้างน้อย ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุนในการทำงานวิจัยที่ควรมีค่าตอบแทนเพื่อดึงดูดให้บุคลากรหันมาพัฒนาความสามารถให้ตนเองและองค์กรผ่านการทำวิจัย และยังเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนได้ช่วยเหลือเป็นรายได้เพิ่มเติมจากการทำงานประจำหรืองานหลักที่มีค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนการทำวิจัย ในด้านเงินเดือน ที่บุคลากรให้ความเห็นต่อประเด็น “การทำวิจัย ไม่จำเป็นต้องได้รับเงินเดือนเพิ่มเติมเนื่องจากมีความพอใจในเงินเดือนที่ได้รับอยู่แล้ว” น้อยที่สุด

2. จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งพบว่า ด้านการมีอิสระในการทำงานวิจัย มีคะแนนสูงที่สุด โดยเห็นว่า นักวิจัยมีโอกาสกำหนดเป้าหมาย และวิธีการทำงาน วิจัยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยจูงใจเดียวที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสถาบันฯ กล่าวคือ บุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนความคิดเห็นในด้านดังกล่าวแตกต่างกับบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่ตกลงใจทำวิจัยมีคะแนนในด้านดังกล่าวมากกว่าบุคลากรที่ไม่ทำวิจัยสถาบัน ดังนั้น ในการดึงดูดให้บุคลากรหันมาสนใจในการทำงานวิจัยนั้น หน่วยงานต้องให้อิสระในการคิด การดำเนินการต่าง ๆ แก่บุคลากร ปราศจากการบังคับ และจากผลการศึกษา ในด้านการได้รับการยอมรับที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งบุคลากรเห็นว่า คนที่ทำวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญหรือเป็นแรงกระตุ้นในการทำวิจัยแต่อย่างใด ดังนั้น การได้รับการยอมรับ จึงอาจต้องใช้รางวัลเป็นเครื่องกระตุ้นความสามารถของบุคคลที่หน่วยงานควรพิจารณา เป็นต้น

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สีเกา จังหวัด ตรัง 92150

3. จากผลการศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนการทำวิจัย บุคลากรเห็นว่าความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน หรือการบังคับบัญชา เป็นสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนต่อการทำวิจัยมากที่สุด โดยหัวหน้าหน่วยงานควรมีความเป็นกันเอง ทำให้มีความสบายใจเมื่อปฏิบัติงานด้วย ขณะเดียวกัน มีความคิดเห็นต่อต้านเงินเดือน ในประเด็น “การทำวิจัย ไม่จำเป็นต้องได้รับเงินเดือนเพิ่มเติมเนื่องจากมีความพอใจในเงินเดือนที่ได้รับอยู่แล้ว” น้อยที่สุด นั่นหมายความว่า การทำวิจัยควรมีค่าตอบแทน หรือผลจากการทำวิจัยควรมีส่วนช่วยในการปรับเลื่อนตำแหน่งหรือปรับเงินเดือน ซึ่งรายได้ของบุคลากรที่ได้รับอยู่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ขณะเดียวกันต้องเพิ่มภาระงานที่มากขึ้น หากได้รับการตอบแทนจากการทำวิจัยบ้าง จะช่วยให้บุคลากรหันมาสนใจทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่คอยให้คำแนะนำและสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรของสถาบันฯ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์พรีนท์ จำกัด.
- นพคุณ กสานติกุล. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- เนตรนภัส จันทรพวง และดุสิต อธิณัฐวัฒน์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน หน้า 1-19.
- บุญไทย จันทรเสนา และมานพ คณะโต. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการพัฒนาศักยภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2557 หน้า 321 – 335.

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สีเกา จังหวัด ตรัง 92150

ภควรรณ สีสวย และเพ็ญศรี ชื่นชม. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (2011): มกราคม - มิถุนายน 2554 หน้า 174-190.

¹ สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบล ไม้ฝาด อำเภอ สีเกา จังหวัด ตรัง 92150